

INFORMACIJE I SAVETI U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI

BILTEN 12

www.psssle.com

Internet portal
POLJOPRIVREDNE
SAVETODAVNE I STRUČNE
SLUŽBE LESKOVAC

GOD. IX BR.12
Štampano 26.12. 2016.
500 primeraka

STR	TEMA	Opis	Napisao/la
3	Zaštita voća od D.suzukii	D.suzukii je novointrođukovana vrsta oslobođena od specifičnih predatora	mr Gordana Jovanović
4	Status zadrugara	Zadruga je pravno lice, poseban oblik organizovanja fizičkih lica.	dipl. inž. Bojana Karapandžić
4-5	Proizvodnja rasada	Proizvodnja kvalitetnog rasada za- visi od temperature	dipl. inž. Boban Stanković
5	Preduslov za dobru mlečnost krava muzara	Bitan preduslov za dobijanje što većih količina mleka dobrog kvaliteta	mr Dejan Randelović
5-6	Postupak pravilne sadnje voćnih sadnica	Prilikom sadnje voćaka treba postupati pazljivo i obratiti dosta pažnje	dipl. inž. Nenad Stefanović
6	Uticaj niskih zimskih temperatura na voćke	Voćke su veoma otporne na niske zimske temperature	mr Aleksandar Mitić
7	JESENJE ĐUBRENJE VOĆNIH ZASADA	Jesenje đubrenje je veoma važna mera koju je potrebno sprovesti	dipl. inž. Dalibor Cvetanović
8	PRIPREMA ZEMLJIŠTA ZA SADNJU VOĆA	Proizvođači moraju imati na umu da se sve greške napravljene prilikom podizanja voćnjaka	Igor Ristić, dipl. inž.
8-9	STIPS	Sistem tržišnih informacija iz poljoprivrede	
9	AGROPONUDA		

AGROPONUDA

BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Zaštita voća od *D.suzukii*

D.suzukii je novointrođukovana vrsta oslobođena od specifičnih predatora i parazitoida i bez ograničavanja razvića, lako postiže invazivnost a time postaje izuzetna štetna. *D.suzukii* pričinjava direktne štete tokom perioda zrenja, nemogućnosti izvoza, otežanim čuvanjem zbog pojave truleži i propadanja plodova. Profitna proizvodnja borovnice, maline, kupine, trešanja zahteva zdrave i zdravstveno bezbedne plodove što se hemijskim insekticidima teško postiže.

Zbog skrivenog načina života, koriste se insekticidi samo za suzbijanje imaga pa je efikasnost ograničena jer se ne može izbeći izvesno polaganje jaja. Osim toga, *D. suzukii* polaže jaja u plodove u početku zrenja (rudjenja) ili vremenski blizu berbe pa pesticidi moraju biti ekotoksikološki povoljni sa kratkim karencama. S obzirom da se radi o novoj introđukovanoj štetočini, nema registracije pesticida u Srbiji. Koristi se najčešće izbor i registracija insekticida u SAD.

Insekticidi koji se preporučuju sa ograničene efikasnosti i spadaju u tri mehanizma delovanja:

1. Piretroidi (IRAC 3A, prekid prenošenja nervnih impulsa na Na kanalu CNS)

Piretroidi su efikasni za suzbijanje imaga, ali imaju kratko rezidualno delovanje. Prema podacima iz Oregona i Kalifornije preporučuju se Mustang Max najduže perzistentan od svih piretroida (oko 1 nedelje) zatim na bazi deltametrina kao što su Plurex EW, Brigade, zatim Danitol (do 3 dana karenca, imaju kraće rezidualno delovanje) i na kraju Pyganic koji kao piretrin nema karencu, ali je delovanje kratko ili samo 1-3 dana. Zbog primene Pyganica bez alternacije sa drugim insekticidima drugog mehanizma delovanja registrovana je rezistentnost.

U našim uslovima mogu se preporučiti piretroidi kao što je oximathrin, bifentrin i deltametrin . Oni se preporučuju za prvo i drugo prskanje plodonošenja, odnosno do početka polaganja jaja. 2. Spinosini (IRAC 5) - Efikasni su za suzbijanje imaga, imaju umereno rezidualno delovanje. Svi imaju karencu 1 do 3 dana. Prema podacima iz Oregona i Kalifornije Delegate ima dobru efikasnost, najmanje 1 nedelju; Success (takođe ima dobru efikasnost i rezidualno delovanje od otprilike 1 nedelju; Entrust,organski preparat, može imati nešto kraće rezidualno delovanje. Na bazi spinosina u Srbiji je registrovan Lasser 240 SC, a Delegate je u procesu registracije. Spinozini se koriste u vreme polaganja jaja pred prvu berbu. Za razliku od registracije u Srbiji, u EU Lasser (spinosad AD) se koristi u količini 8-10 ml/10 l vode. Za poslednje prskanje preporučuje se Delegate (spinosad) koji deluje do 7 dana. Lasser i Delegate su registrovani i za primenu u organskoj proizvodnji voća.

3. Azadiraktin (Neem extract) IRAC 18 B koje su pokazali zadovoljavajuću efikasnost u cilju suzbijanja imaga azijske voćne mušice.

Kod organske proizvodnje voća kao što su maline i borovnica preporučuje se Azadiraktin (NeemAZAL T/S) koji deluje maksimalno 3 dana. Nema karencu ali može se primeniti sam jedanput. Nije registrovan u Srbiji. U zadnjih nekoliko godina došlo je do naglog širenja površina gajenja maline sorta Polana i donekle Polke. One su dvorodne sorte sa produženim vremenom branja čime su stvoreni povoljni uslovi za razviće, prenamnoženje i invazivnost *D.suzukii* na drugo voće.

Vreme primene insekticida se određuje na osnovu praćenja ulova na tečnim mamcima, uzimanjem uzoraka najranijih sorata zrenja voća i dr. Strategija se formira zavisno od brojnosti, izvora inokuluma i sa koje strane doleću imaga *D.suzukii*. Ovo je u većini slučajeva vezano za tretiranje pre prvog branja. Medjutim, malina, kupina, zatim jagoda se beru skoro mesec i više dana, kada se ne mogu koristiti hemijski insekticidi. Postoje preporuke korišćenja bioloških preparata ali njihova efikasnost je nedovoljna.

Primenom insekticida, zbog skrivenog načina života i blizine berbe ne može se obezbediti efikasna zaštita voća, a da su plodovi zdravstveno bezbedni. Stoga suzbijanje *D.suzukii* insekticidima kod visoko profitnog voća se ne izvodi. Proizvodnja i zaštita plodova maline ili na primer borovnice izvodi se postavljanjem mreža sa sitnim otvorima kroz koje imaga ne mogu proći. Medjutim, i pored postavljenih mreža prati se let *D.suzukii* na tečnim mamcima, jer brojnost bitno utiče na mere zaštite voća. Ovo je obavezna mera u Italiji (Tavella,2014.) i drugim EU zemljama pa i kod nas. Tako, planirano je sadjenje nekoliko stotina hektara borovnice u Srbiji ali sa obaveznim postavljanjem mreža. Na ovaj način, *D. suzukii* određuje tehnologiju gajenja ali i ograničava površine gajenja borovnice, maline, kupine i drugog profitnog voća.

Postavljanje mreža preko voća se u svetu i kod nas praktikuje u slučajevima kada hemijski insekticidi ne mogu obezbediti zaštitu kao što je to slučaj u fazi cvetanja jabuke od rutave bube i donekle od jabukinog smotavca kod intenzivne proizvodnje jabuke.

U mnogim zemljama, D.suzukii nanosi štetu rano u proleće na jagodama, a nešto kasnije i na trešnjama. Suzbijanje na ovim plodovima se mora sagledavati zavisno od brojnosti D.suzukii, brzine zrenja sorata, a posebno od dužine branja svake sorte jer suzbijanje se mora organizovati samo do prvog branja. Ako postoji uslovi penamnoženja, proizvodnja se mora organizovati samo postavljanjem mreža.

Mr Gordana Jovanović

Status zadrugara

Zadruga je pravno lice, poseban oblik organizovanja fizičkih lica. Osniva se na osnivačkoj skupštini kada se zaključuje ugovor o osnivanju, usvajaju zadržna pravila i biraju organi zadruge. Najmanje pet poslovno sposobnih fizičkih lica može osnovati zadrugu. Najmanji broj osnivača zadruge ne mogu činiti lica koja žive u zajedničkom domaćinstvu sa osnivačem.

Status zadrugara fizičko lice stiče osnivanjem zadruge ili pristupanjem zadruzi, na način i pod uslovima propisanim zakonom i zadržnim pravilima. Zadrugar preko zadruge obavlja nabavku potrebnih proizvoda, prodaju svojih proizvoda, odnosno usluga, odnosno koristi usluge kako bi obavljao svoju delatnost ili na neki drugi način učestvuje u obavljanju delatnosti zbog kojih je i osnovana zadruga. Jedan od zadržnih principa je dobrovoljno i otvoreno članstvo. Sva poslovno sposobna lica koja žele da budu članovi zadruge, spremna da prihvate odgovornost članstva i bave se poslom koji je određen delatnošću zadruge, što se uređuje zadržnim pravilima, mogu podneti pisani zahtev za pristupanje zadruzi. Odlukom o prihvatanju zahteva za pristupanje zadruzi od strane ovlašćenog organa zadruge određenog zadržnim pravilima, i potpisivanjem pristupne izjave lice stiče status zadrugara. Od dana prijema zahteva za pristupanje zadruzi, zadruga odnosno ovlašćeni organ zadruge, je dužan da u roku od 30 dana pismeno obavesti lice podnosioca zahteva o odluci. Ukoliko izostane pismeno obaveštenje smatra se da je zahtev odbijen. Podnosilac odbijenog zahteva ima pravo žalbe skupštini zadruge u roku utvrđenom zadržnim pravilima, pa skupština donosi odluku o podnetoj žalbi na narednoj sednici. Odluka o prihvatanju zahteva za pristupanje zadruzi sadrži pored osnovnih podataka svakog osnivača i:

iznos novčanog uloga ili članarine, odnosno za nenovčani ulog, opis vrste i vrednost uloga koji lice koje pristupa zadruzi unosi u zadrugu;

vrstu i iznos jemstva ukoliko postoji;

vreme uplate, za nenovčani ulog način i vreme unošenja i druge odredbe određene zadržnim pravilima.

Zadržna pravila i odluka o prihvatanju zahteva za pristupanje zadruzi dostavljaju se licu koje pristupa zadruzi. Sledi potpisivanje pristupne izjave koja pored osnovnih podataka o potpisniku sadrži I izjavu potpisnika da prihvata prava, obaveze i odgovornosti zadrugara utvrđene zadržnim pravilima, odredbe ugovora o osnivanju, da je upoznat sa obavezama zadruge nastalim pre potpisivanja pristupne izjave i druge odredbe određene zadržnim pravilima. Status zadrugara ne može se steći samo na osnovu uplate uloga ili članarine, odnosno unosa uloga. Lica koja pristupe zadruzi posle njenog osnivanja imaju jednak status kao osnivači zadruge.

Bojana Karapandžić, dipl.ing.polj.

Proizvodnja rasada

Proizvodnja kvalitetnog rasada zavisi od temperature, svetlosti, vode, đubriva, hranjivog supstrata, semena i preciznosti setve. U našim klimatskim uslovima rasad se proizvodi u toplim i hladnim lejama i plastenicima sa dopunskim zagrevanjem ili bez njega.

Naši povrtari u proizvodnji rasada sve manje koriste smešu baštenske ili šumske zemlje, glistenjaka, komposta zgorelog stajnjaka i peska. Priprema ovih smeša vrši se prema sopstvenom iskustvu i ove mešavine obično sadrže 50 do 60 % baštenske ili šumske zemlje, 30 – 40 % zgorelog stajnjaka i 10 – 20 % peska. Najčešće ove smeše se pripremaju pre upotrebe što uglavnom otežava a ponekad i upropasti proizvodnju. Proizvođačima za proizvodnju rasada preporučuju se gotovi supstrati, tj. smeše crnog i belog treseta, regulisane pH vrednosti i sa dodatkom količinom hraniva. Gotovi supstrati imaju ogromnu prednost u odnosu na tradicionalno

korišćeni kompost iz tople leje ili zgoreli stajnjak. Rasd proizvoditi uplastične ili stiroporske kontejnere. Prednost ovakvog načina proizvodnje je višestruka.

Danas na tržištu ima veliki izbor supstrata. Na raspolaganju su brojne kombinacije gotovih smeša različitih proizvođača. Smeše se razlikuju po svom sastavu i nameni. Njihova zajednička osobina je da su fitosanitarno potpuno bezbedni.

Boban STANKOVIĆ, dipl.ing.polj

Preduslov za dobru mlečnost krava muzara

Bitan preduslov za dobijanje što većih količina mleka dobrog kvaliteta je pravilan smeštaj i uticaj mikroklimata u objektima muznih krava. To se posebno ističe kod vezanog sistema držanja, što je još uvek najzastupljeniji u našim uslovima uzgoja goveda, a pored toga i sama muža se obavlja u prostorijama u kojima krave stalno borave.

Svakako treba napomenuti da mleko jako dobro apsorbuje mirise iz sredine u kojoj se nalazi, takodje i muža koja se obavlja u kantama ne omogućava savršenu izolaciju mleka od okoline, pa samo mleko u manjoj ili većoj meri biva izloženo stajskim mirisima. Kada govorimo o uslovnom smeštaju krava, to se odnosi na mikroklimatske uslove u objektu, tj. temperatura, vlažnost i sastav vazduha. Svi ovi faktori utiču direktno na samo zdravstveno stanje životinja, i njenu produktivnost. Goveda lakše podnose niske od visokih temperature: optimalan raspon je od 12 – 16°C, a prihvatljivo je od 0 - 26°C, u zavisnosti od kategorije. Kada su mlečna grla u pitanju najpovoljnije temperature su od 4 - 15°C. Temperature ispod 4°C direktno utiču na smanjenje prinosa mleka jer se dosta energije troši na zagrevanje organizma. Sa druge strane visoke temperature deluju nepovoljno i to na 20°C dolazi do smanjenja apetita, pa samim tim i do pada mlečnosti. Na 25°C dolazi do značajnog smanjenja mlečnosti, a na temperaturama preko 35°C dolazi do potpunog prestanka lučenja mleka! U objektima za goveda optimalna vlažnost vazduh je 60 - 80 %, kada je relativna vlažnost ispod optimuma (manja od 60 %) nepovoljno utiče na proizvodno grlo što se manifestuje: otežanim disanjem, gubitkom apetita tj. smanjenje konzumiranja hrane, gubitkom refleksa i smanjenje pokretljivosti. Nasuprot tome relativna vlažnost iznad optimuma (veća od 80 %) dovodi do pojave bolesti.

Preporuka savetodavne i stručne službe bila bi u tome da se obezbedi dobro provetranje u objektu, unošenjem čistog vazduha pomoću ventilatora ili prozornim otvorima na venus kako bi se izbegla direktna izloženost grla promaji.

mr Dejan Randelović

Postupak pravilne sadnje voćnih sadnica

Prilikom sadnje voćaka treba postupati pažljivo i obratiti dosta pažnje na mnoge detalje koji su bitni za uspeh sadnje. Uzimati kvalitetan sadni materijal, koji je zdrav bezvirusan i koji nije povređen prilikom vadnje sadnica u voćnom rasadniku, jer sadnice sa povređenim zilama se teže primaju i ako se prime duže boluju sporije kreću u proleće naredne vegetacije.

Prilikom sadnje uzimaju se sadnice iz trapa gde su bile utrajljene posle vadnje, pregledaju da nema oštećenja od glodara i pripremaju za sadnju. Obavezno pre sadnje jače korenove zile skratiti za jednu trećinu svog porasta pravilnim presekom voćarskim sterilisanim makazama. Posle prekraćivanja žila voćna sadica se potopi u kašu kombinacije govede balege, zemlje, i može se dodati hormon za ožiljavanje sadnica i dezinfekciju. Ovakvo pripremljena sadnica je spremna za sadnju. Voćne sadnice se sade u rupe ili jame prečnika pedeset centimetra i dubine pedeset centimetra, ručno ili mašinski izvađenih. Gde se postavljaju sadnice sa rasporedom žila u prostoru, onda se pokrivaju sitnom trošnom zemljom površinskom i malo sabije zemlja onda se zatrpa, nalije vodom, ako je suva zemlja i prekrije rastresitom zemljom do visine korenovog vrata.

Ne saditi voćke sa mokrim korenom jer može da ih uhvati plesan posle sadnje, i nikako ne saditi ako u jamke ima voda može doći do ugušivanja korenovog sistema. Prilikom sadnje voćke može se vršiti đubrenje i prevremim stajnjakom i kompleksnim N-P-K đubrivima. Đubrivo nesme da dođe u kontakt sa korenom, stajnjak se stavi na dno jame jedna do dve ili više lopate i iskombinuje sa zemljom i prikrije zemljom i tek tada se sadi

voćka- prekrije slojem zemlje i onda stavi kompleksno đubrivo N-P-K. Prilikom sadnje voćaka u jame se stavljaju i zemljišni insekticidi. Za siguran uspeh u primanju i dugovečnosti voćke bitno je pravilna i kvalitetna sadnja voćaka. Po izvršenoj sadnji voćnih sadnica potrebno je postaviti mrežice oko voćke i mamke zbog zečeva i miševa.

Dipl.ing.polj.Nenad Stefanović

Uticaj niskih zimskih temperatura na voćke

Voćke su veoma otporne na niske zimske temperature. Otpornost u mnogome zavisi od primenjenih agrotehničkih mera u toku vegetacione sezone, kondicionog i sdravstvenog stanja biljaka i drugih mera. Dobro zaštićen voćnjak protivu bolesti i štetočina, uravnoteženo opterećenost rodnom, izbalansirana ishrana sa navodnjavanjem u određenim vremenskim periodima po fenofazama su siguran pokazatelj da će voće ući u zimski period i uspešno započeti narednu vegetacionu sezonu bez problema.

Voćke su izrazito izložene opasnosti od niskih temperatura u prelaznim fazama i to iz vegetacije u zimsko mirovanje i obrnuto. Tokom zime nadzemni organi izdržavaju temperaturu i do -35°C dok koren strada već na -9°C . U okviru nadzemnog dela osetljiviji su cvetni pupoljci u odnosu na lisne i drvene, a u okviru prirasta tanje i sitne grančice unutar krune i previše bujne sa ponovnim prirastom (retrovegetacija) su osetljiviji u odnosu na umereno bujnije. Tokom zime voćke mogu u većoj ili manjoj meri biti izložene niskim temperaturama i na taj način mogu stradati cvetni pupoljci, nedozreli vrhovi mladara, tanje grančice u unutrašnjosti krune ili čitave grane. Usled promrzavanja mogu se javiti pukotine ili nekrotične pege. Određena tkiva u okviru voćke su takođe nejednake otpornosti to u mnogome zavisi i od anatomije, funkcije i građe tkiva a i od rezervama hrane koje sadrže. Tako u periodu zimskog mirovanja najotpornije tkivo je kambijum, pa mlado drvo, staro drvo, kora i srž.

Za otpornost voćke i uspešno prevazilaženje kritičnih niskih temperatura veoma je bitno i od velike važnosti je što raniji završetak vegetacije. U našim uslovima kad kažemo da je voćka (zrela) to znači da je spremna za zimsko mirovanje. U tim voćkama je došlo do transformacije i migracije organskih materija iz listova u grane, debla i koren. Otpadanje lišća u našoj zemlji se dešava u uslovima kratkog dana, a to je kada su srednje dnevne temperature manje od 15°C . Veoma je bitno da u tkivima što pre dođe do prelaska vode iz slobodnog stanja u vezano pod uticajem biljnih hormona inhibitora. Sa postepenim snižavanjem temperature dolazi i do tzv kaljenja voćke. Kaljenje počinje sa prestankom rasta voćaka tada se ugljeni hidrati nakupljaju i prelaze u rastvorljive i lako hidralizirajuće forme. Skrob se pretvara u šećere na temperaturi od -6°C , a na temperaturi od -12°C tada dolazi do izvlačenja vode iz ćelija i do povećanja sadržaja šećera i lipida. Ovako lagano uvođenje u zimsko mirovanje je veoma značajno i sa sigurnošću možemo reći da je voćka spremna za prestojeće niske temperature.

Poljoprivredni proizvođač može mnogo pomoći sebi gajenjem voćki otpornih vrsti i sorti na odgovarajućim podlogama sa pravilnim izborom položaja. Takođe na već posadenim voćnjacima primenom agrotehničkih mera potrebno je sprečiti prebujan rast mladara i letorasta, kasno završavanje vegetacije, slabo odrvenjavanje letorasta i ravnomerno opterećivanje voćnog stabla rodnom i zdravstveno je sačuvati. Mera koja se uspešno pokazala u borbi protivu zimskih mrazeva je krećenje debla i jačih grana krećom. Bela boja odbija sunčeve zrake, slabije je zagrevanje i temperaturno kolebanje usled visokih pozitivnih temperatura danju i niskih ekstremnih noću, a ujedno i manje pucanje kore voćnih stabala.

mr Mitić Aleksandar

Jesenje đubrenje voćnih zasada

Jesenje đubrenje je veoma važna mera koju je potrebno sprovesti. Proizvođači koji žele veće prinose u narednoj godini, kao i bolji kvalitet plodova, sigurno će izvršiti jesenje đubrenje na vreme.

Đubriva koja se koriste za jesenje đubrenje su organski (stajnjak) i mineralna (veštačka).

Količine mineralnih đubriva koja se dodaju tokom redovnog jesenjeg đubrenja kreću se 400-600 kg / ha.

Đubriva koja treba da se koriste u jesen su ona koja ne sadrže azot ili sadrže mali procenat (npr 0:10:30 ; 0:15:30 ; 8:16:24 ili 7:12:25...)

Način redovnog jesenjeg đubrenja treba da se sprovede sa podriivačima ili depozitorom, jer se na taj način kalijumova, fosforna i kompleksna đubriva najefikasnije unesu u dublje slojeve zemljišta.

Da bi se izabralo pravilno đubrivo sa potrebnim elementima potrebna je agrohemijska analiza zemljišta.

Količina đubriva zavisi od projektovanog prinosa po m² ili ha. projektovanih prinosa.

Početak jeseni u voćnjacima trebamo uneti 600 -700 kg / ha NPK 7-14-21, NPK 7-20-30 ili NPK 5-15 -30.

Voćne vrste kao što su kajsije, breskve, trešnje zahtevaju veće količine kalijuma, do 200-250 kg / ha, što znači da treba da se unese 750 -800 kg / ha NPK 7-20-30 ili NPK 5-15-30. Ako je zemlja dobro snabdevena sa kalijumom, koriste se MAP-ova đubriva.

dipl. inž.polj. Dalibor Cvetanović

PRIPREMA ZEMLJIŠTA ZA SADNJU ZASADA VOĆA

Proizvođači moraju imati na umu da se sve greške napravljene prilikom podizanja voćnjaka više nikada ne mogu popraviti i izazivaju smanjenje produktivnosti i ekonomsku štetu.

Izrada plana podrazumeva određivanje rednog i međurednog rastojanja, a u zavisnosti od odabrane sorte i podloge, kao i raspoložive mehanizacije. Sadnji voća predhodi i izrada sortne kompozicije, pri čemu treba voditi računa o vremenu cvetanja, kao i odnosima oprašivanja i oplodjenja pojedinih sorti.

Prisprema zemljišta podrazumeva uređenje zemljišta i obradu sa đubrenjem. Uređenje zemljišta podrazumeva krčenje rastinja, vađenje panjeva, uklanjanje velikog kamenja, nivelaciju terena ukoliko je potrebno, uređenje puta. Zakorovljene površine treba u drugom delu vegetacije tretirati herbicidima, a zatim kroz dvadesetak dana izvršiti duboko oranje. Ukoliko se sade bujnije sorte na bujnijim podlogama, neophodno je odraditi rigolovanje zemljišta. Kod slabobujnih podloga nije neophodno raditi rigolovanje.

Pre meliorativnog ili osnovnog đubrenja treba izvršiti analizu zemljišta. Osnovno đubrenje se vrši neposredno pred sadnju i to u trake. Trake određuju kolci (vizirke) koje smo pobili nakon razmeravanja redova.

Zgorelo stajsko đubrivo, i to polovina od predviđene količine, unosi se neposredno pred oranje i rastura se u trake širine 1,0-1,2 m u rednom prostoru. Preko stajnjaka se rastura i polovina predviđene količine mineralnog đubriva i pristupa se oranju cele površine. Preporučena dubina oranja je do 60 cm. Ukoliko se prilikom oranja primete larve gundelja ili žičnjaka potrebno je dodati zemljišni insekticid. Nakon oranja potrebno je njivu istanjirati ili izfrezirati.

Neposredno pred sadnju treba uneti preostalu količinu stajnjaka i mineralnog đubriva i freziranje samo rednog prostora, odnosno trake sa razbacanim đubrivom.

Igor Ristić, dipl. inž.

Jabuka-Ajdared(Apples-Idared)	35				
Jabuka-Dolišos zlatni (Apples-Golden Delicious)	40				
Jabuka-Creni Smit (Apples-Creny Smith)	40				
Jabuka ostala (Apples-other)	50	30		40	
Kivi (Kiwi)	110	90			
Kruška (Pear)	90	80		100	
Limun (Lemon)	90	100		100	
Mandarina (Tangerine)	85	70		120	
Nar (Pomegranate)	130				
Orah (Walnut)	800			800	
Pomorandža (Orange)	80	90		100	
Jedinica mere din/kg		Centralna Srbija		Vojvodina	
		Beograd	Kraljevo	NIŠ	Novi Sad Subotica
Brokoli (Broccoli)	140			160	
Karfiol (Cauliflower)	70	80		100	70
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	135	135		150	
Krompir (Potato)	25	25		25	
Kupus (Cabbage)	13	15		15	20
Luk beli (Garlic)	500			450	500
Luk crni (Onion)	20	30		30	20
Paprika-babura (Pepper-babura)	180				
Paprika-ostala (Pepper-other)	170			100	100
Paradajz (Tomato)	85	90		60	
Pasulj-beli (Beans white)	190	300		190	250
Praziluk (Leek)	55	50		80	80
Spanać (Spinach)	130			150	120
Tikvice (Zucchini)	110	110			150
Zelena salata-komad (Lettuce-piece)	36			30	
Šargarepa (Carrot)	30	30		35	30

Republika Srbija

Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine

Za sve informacije iz oblasti poljoprivredne proizvodnje možete se obratiti
POLJOPRIVREDNOJ SAVETODAVNOJ I STRUČNOJ SLUŽBI LESKOVAC
tel. 016/212-246, fax. 016/254-639

dr Bratislav Pešić , direktor 064/6454744

Savetodavna služba za ratarstvo i povrtarstvo

dipl. ing. Boban Stanković, 064/6454743, 016/273-364
mast. ing. Jelena Stojiljković, 064/8110750

Savetodavna služba za voćarstvo i vinogradarstvo

dipl. ing. Nenad Stefanović, 064/6454738
dipl. ing. Dalibor Cvetanović, 064/8110752
mr Aleksandar Mitić

Savetodavna služba za stočarstvo

mr Dejan Randelović, 064/6454732, 016/237-362

Savetodavna služba za melioracije

dipl. ing. Igor Ristić, 064/8110751

Savetodavna služba za zaštitu bilja

mr Gordana Jovanović, 064/6454735, 016/244-243
dipl. ing. Mirjana Petrović, 064/6454737, 016/237-363
dipl. ing. Bojana Karapandžić, 064/8110753